PELAGISK ARENA

Hvilken betydning har Åpenhetsloven for flåte og industri?

OSLO BAHR BERGEN

Agenda

PERSPEKTIV
JANUAR 2024

VILKÅR -VIRKNING

VILLFISKBRANSJEN
BEHOV? OG HORDAN GJØR VI DETTE I PRAKSIS ?

BAHR

«**Fremme** virksomheters respekt for»

1) *«grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold»*

2) *«sikre allmennheten tilgang til informasjon»*

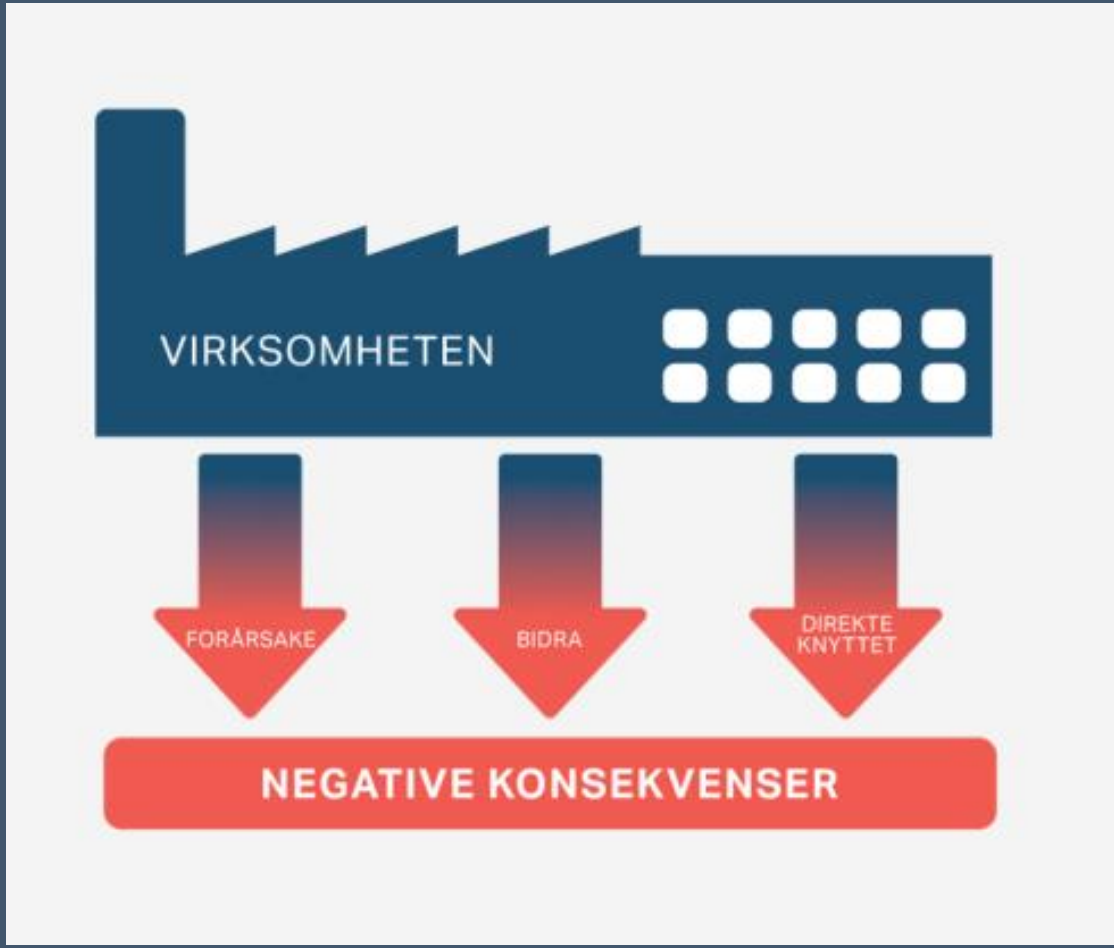

- **Aktsomhetsvurderinger** er kjernen i åpenhetsloven.
- Loven innebærer å **identifisere** og **håndtere** risiko for brudd på grunnleggende **menneskerettigheter** og **anstendige arbeidsforhold.**
- Dette gjøres i **egen virksomhet** og i **leverandørkjeden** på en strukturert måte med fokus på mest **alvorlig risiko**

BAHR

BERØRER DETTE NORSK FISKERI?

Åpenhetsloven gjelder for alle virksomheter (som ikke anses som "små" foretak.)

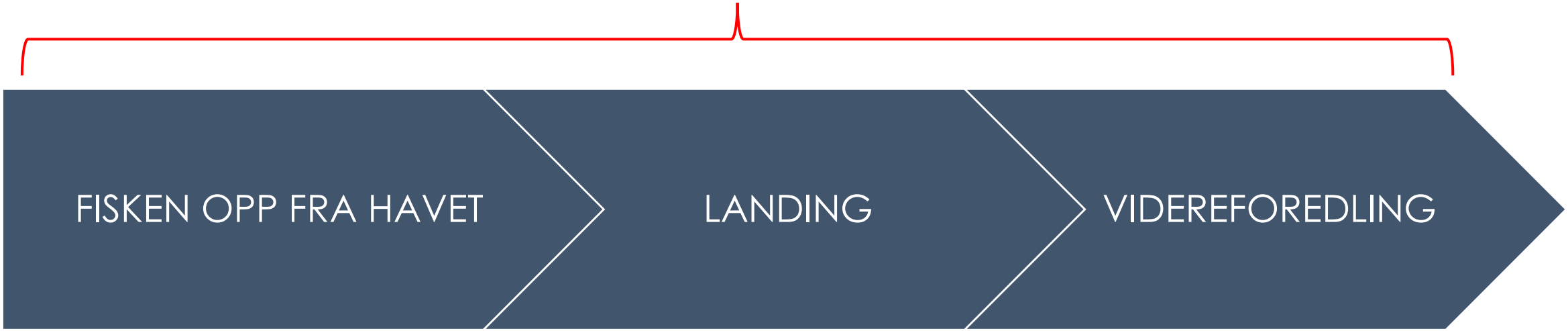

ER DET BEHOV FOR ÅPENHETSLOVEN I VILLFISKNÆRINGEN?

← Se flere resultater

Norske fiskerier er sosialt bærekraftige – i både flåte og industri

Villfisk

Grove brudd på menneskerettigheter, slaveri og barnearbeid er så godt som fraværende i norsk fiskeri- og sjømatindustri. Og Norge har systemer og reguleringer som ivaretar alle spørsmål som reises internasjonalt om sosial bærekraft i sjømatnæringen.

03.06.2019 **Prosjekt: 901429**

Del artikkel

Det slås nå fast i en ny forskningsrapport.

- Fokus på sosial bærekraft i norsk sjømatnæring blir stadig større. Og skulle det forekomme tilfeller der kravene til sosial bærekraft ikke er fulgt, er kontrollsystemene og sanksjonsmulighetene på plass, sier Nofima-forsker Bjørg Helen Nøstvold.

Aktualitet

fangst. Fangsten foregår i Finnmark, mens distribusjonsnettet opererer i hele landet.

Fiskerikriminalitet er en kompleks kriminalitetsform, som omfatter ulike former for både arbeidslivskriminalitet og økonomisk kriminalitet. Ulovlig fiske er også miljøkriminalitet ved at det undergraver bærekraften i norsk fiskeriforvaltning.

Det er avdekket at fiskemottak og fiskefartøy benytter ulovlig arbeidskraft og utnytter utenlandske arbeidere blant annet til svart arbeid. En vanlig modus er i tillegg at arbeiderne må tilbakebetale lønn, og de har gjerne dårlige arbeidsvilkår. Fiskerikriminalitet gir store inntektstap for den norske stat.

Arbeidsgivere utnytter utenlandske arbeidstakere

Det vurderes som sannsynlig med en økt og grovere utnyttelse av arbeidstakere, som et virkemiddel for å holde kostnadene på et minimum og for å vinne anbud og oppdrag. Videre vurderes det som meget sannsynlig at enkelte aktører vil fortsette å tilrettelegge for innreise for utenlandske arbeidstakere. ID-misbruk vil være sentralt for gjennomføringen. I tillegg er det meget sannsynlig at flere utlendinger enn tidligere vil benytte falske arbeidskontrakter for å legitimere innreise til Norge på uriktig grunnlag. Dette følger av tiltak iverksatt i forbindelse med koronapandemien.

29 /

Aktualitet

Indikasjoner på menneskehandel til tvangsarbeid er blant annet observert i bransjer som bilverksted/bilpleie, bygg og anlegg, fiskerinæringen, dagligvare, restaurant, transport og sesongarbeid i landbruket. Arbeidsgiverne har i mange tilfeller enten samme etniske bakgrunn som arbeidstakerne, eller en ansatt som fungerer som en tilrettelegger. Tilretteleggeren mottar noe høyere lønn, og har samme nasjonalitet eller snakker samme språk som arbeidstakerne som blir utnyttet.

Majoriteten av arbeidstakerne som blir utnyttet er utenlandske statsborgere. Utnyttelsesforholdene kjennetegnes ofte av manglende arbeidskontrakter, ingen HMS-kort, lønn som ikke rapporteres, utilstrekkelig verneutstyr og uverdige boforhold. Trusler om bruk av vold, represalier, oppsigelse og kontroll av arbeidstakernes ID-dokumenter er eksempler på aktørenes kontrollmetoder.

Aktualitet

- I dommen lagt til grunn at A 14. mars 2022 sa til inspektørene B og C: 'Kanskje dere skal hoppe om bord, så de kan få litt bedre fangst, de har jo klaget på at de får så lite fisk.' - 15. mars 2022 spurte han inspektør C om de skulle danse swing. Da inspektør C svarte benektende, sa han: 'Du vet, da kan du lære meg noe, så kan jeg lære deg noe.' - 16. mars 2022 uttalte han til inspektør B: 'Skal vi ikke ta en dans idag?' Da inspektør B svarte benektende, fortsatte han: 'Joda, vi kan danse litt,' før han ropte til en fisker: 'Hører du, hun byr deg opp til dans!'»
- Lagmannsretten kommer til at: …*selv om den seksuelle undertonen i disse utsagnene er mer indirekte, spilles det samtidig på fysisk nærhet mellom mann og kvinne*… «*Samlet sett finner jeg utsagnene både trakasserende og kjønnsdiskriminerende.*»
- Høyesterett: «*Det kan likevel ikke være tvilsomt at den form for nedverdigende og ydmykende atferd vi her står overfor, er egnet til å påvirke tjenesten på en negativ måte. Yrket som fiskeriinspektør vil kunne bli mindre attraktivt for kvinner, og noen vil kanskje velge å slutte eller be seg fritatt fra kontroller på bestemte mottak. Dommen var enstemmig.*»

NORGES HØYESTERETT

D O M

avsagt 19. desember 2023 av Høyesterett i avdeling med

dommer Per Erik Bergsjø
dommer Wenche Elizabeth Arntzen
dommer Espen Bergh
dommer Knut Erik Sæther
dommer Are Stenvik

HR-2023-2392-A, (sak nr. 23-130872STR-HRET)
Anke over Hålogaland lagmannsretts dom 24. august 2023

(advokat Brynjar Østgård)

emyndigheten (statsadvokat Torstein Lindquister)

Stegplan for å «fremme» rettighetene loven beskytter

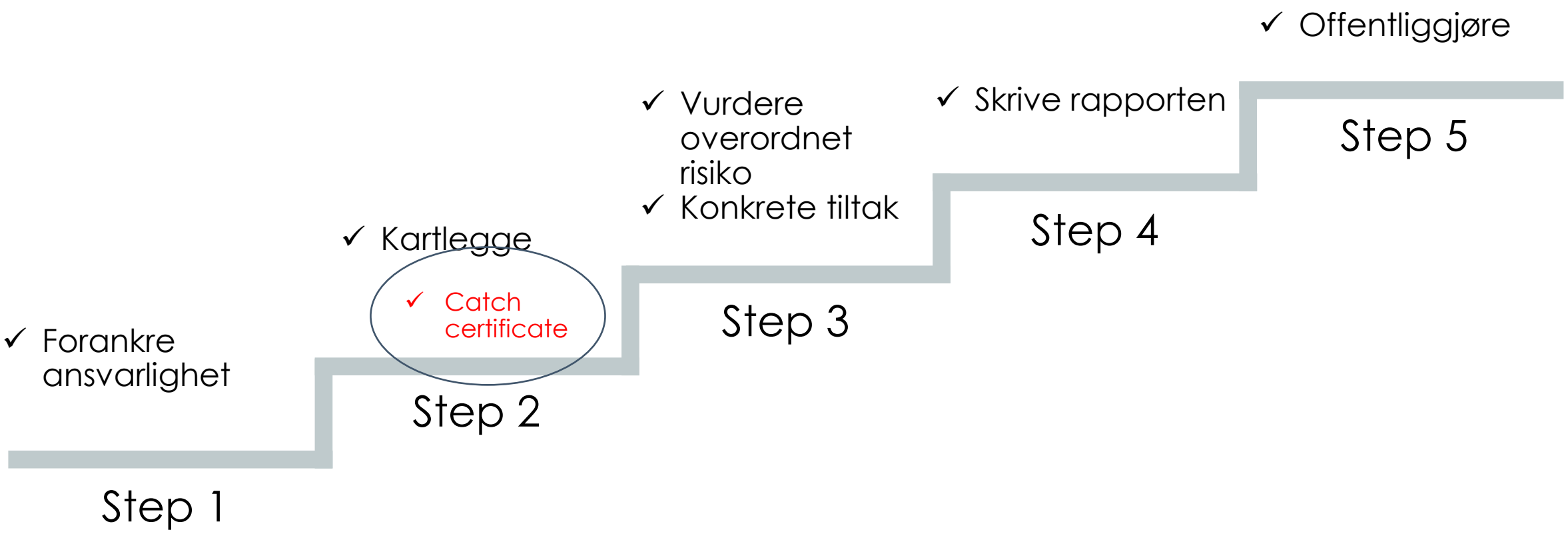

BAHR

INNSYN

Enhver har ved skriftlig forespørsel rett på informasjon fra en virksomhet om hvordan virksomheten håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser etter § 4. Dette omfatter både generell informasjon og informasjon knyttet til en særskilt vare eller tjeneste som virksomheten tilbyr

Virksomheten skal gi informasjon innen rimelig tid og senest innen **tre uker** etter at informasjonskravet er mottatt.

Silje Remøy

P: +47 995 81 821
E: sirem@bahr.no

BAHR